

**ARCHIVES HISTORIQUES
DE LA COMMISSION**

**COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"**

COM (82)36

Vol. 1982/0014

Historical Archives of the European Commission

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

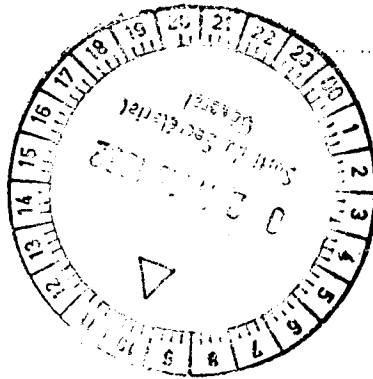
In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlussachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

COM(82) 36 τελικό

Βουξέλλες, 22 Φεβρουαρίου 1982

ΜΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ :

ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

(Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο)

ΜΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	<u>Παράγραφοι</u>
A) <u>Πρώτο μέρος: τό γενικό πλαίσιο</u>	1-22
I. 'Η πυρηνική ενέργεια και ή ενεργειακή εξάρτηση τής Κοινότητας	1
II. 'Η οικονομική επίπτωση τής πυρηνικής ενέργειας	7
III. 'Η μεσοπρόθεσμη θεώρηση	13
IV. 'Ο ρόλος τών δημοσίων άρχων, έθνικών και κοινοτικών	20
B) <u>Δεύτερο μέρος: ή κοινοτική δράση έναντι τών προβλημάτων</u>	23-57
I. 'Εμβάθυνση τών οικονομικών ύψων τής ανάπτυξης τής πυρηνικής ενέργειας	23
II. Μέριμνα για τόν τακτικό και δίκαιο έφοδιασμό μέ πυρηνικά καύσιμα	27
III. Διασφάλιση έλέγχου τών πυρηνικών υλικών στην Κοινότητα και συμβολή στην ένδραση τής άναγκαίας συμφωνίας για ένα παγκόσμιο σύστημα έλέγχου	39
IV. Συμβολή στην προστασία τής υγείας και τής ασφάλειας τών πληθυσμών και τών εργαζομένων, καθώς και τοῦ περιβάλλοντος:	46
V. Διασφάλιση τής συνέχειας και τής αξιοποίησης τών προσπάθειων τής έρευνας και τής ανάπτυξης	52
VI. Συμβολή σε πλήρη και αξιοπίστη πληροφόρηση τοῦ κοινού, σχετικά μέ θέματα πυρηνικής ενέργειας	55
Γ) <u>Συμπεράσματα</u>	58

A) Πρώτο μέρος: τó γενικό πλαίσιο

I. Η πυρηνική ενέργεια και ή ενεργειακή εξάρτηση τής Κοινότητας

1. Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της για τήν ανάπτυξη ενεργειακής πολιτικής για τήν Κοινότητα (χ) , υπενθύμισε τούς στόχους τής Κοινότητας, πού συνοψίζονται σέ προσπάθεια για μείωση τής εξάρτησης από τó πετρέλαιο βασισμένη σέ όρθολογικότερη χρησιμοποίηση τής ενέργειας και σέ εύρύτερη διαφοροποίηση τοῦ έφοδιασμοῦ.
2. Η Επιτροπή πρέπει νά συνεχίσει άκατάπαυστα τίς προσπάθειές της ώστε οι έναλλακτικές μορφές ενέργειας (ήλιακή, γεωθερμική, αιώλική, κλπ). και, έργότερα, ή θερμοπυρηνική σύνταξη, νά μπορέσουν , τó συντομότερο δυνατό, νά συμβάλουν κατά σημαντικό τρόπο στό θέμα τοῦ έφοδιασμοῦ. Άλλωστε , τó φυσικό άέριο έχει ήδη προσφέρει όρισμένη ύποκατάσταση στα προϊόντα πετρελαίου, χάρη στη χρησιμοποίησή του από τήν βιομηχανία και τίς οίκες.

Πάντως, μέχρι τó έτος 2.000 , μία πραγματική διαφοροποίηση είναι δυνατόν νά επιτευχθεῖ μόνο προσφεύγοντας, στον άνθρακα και τήν πυρηνική ενέργεια.

Ο άνθρακας άποτελεῖ αντικείμενο παράλληλης ανακοίνωσης πρós τó Συμβούλιο (* *) όσον άφορά τήν παρούσα ανακοίνωση , σκοπός της είναι ή εξέταση τών προϋποθέσεων για μία αύξημένη χρησιμοποίηση τής πυρηνικής ενέργειας και ή ύπόδειξη ενεργειών πού πρέπει νά αναληφθοῦν σέ κοινοτικό επίπεδο για νά δοθοῦν άπαντήσεις στα ιδιαίτερα προβλήματα,τά όποῖα θέτει ή έν λόγω πηγή ενέργειας, σχετικά μέ:

- τόν έφοδιασμό μέ καύσιμα,
- τόν έλεγχο ασφάλειας τών υλικών,
- τήν προστασία τής υγείας και τής ασφάλειας τών πληθυσμών και τών εργαζομένων καθώς και τοῦ περιβάλλοντος,
- τήν πληροφόρηση τοῦ κοινοῦ

3. Σέ ότι άφορά τήν εξασφάλιση τοῦ έφοδιασμοῦ, ή συμβολή τής πυρηνικής ενέργειας στην Κοινότητα είναι θετική από πολλές άπόψεις:

(*) Έγγραφο COM (81) 540 τελικό τής 1ης Οκτωβρίου 1981

(* *) Έγγραφο COM(82) 31 τής 27.1.82

- είναι παράγων διαφοροποίησης της φύσης των ενεργειών που χρησιμοποιούνται και της γεωγραφικής καταγωγής του εφοδιασμού,
- χάρη στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χρησιμοποιούμενου καύσιμου, ή πυρηνική ενέργεια επιτρέπει την αρκετά εύκολη αποθήκευση, και με σχετικά χαμηλό κόστος, τεράστιων ποσοτήτων χρησιμοποιήσιμης ενέργειας,
- η ευρωπαϊκή βιομηχανία δημιούργησε την πρόσβαση στο σύνολο της πυρηνικής τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένων όλων των λεπτών σημείων του κύκλου του καύσιμου.

Τέλος, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το ούράνιο, μετά την χρήση του στο δίκτυο των θερμικών αντιδραστήρων, χάνει μόνο μικρό μέρος (1 έως 2 %) του ενεργειακού του περιεχομένου.

Η μεταγενέστερη χρησιμοποίηση του δικτύου των αντιδραστήρων ταχείων νετρονίων-τεχνολογία περισσότερο προηγμένη στην Ευρώπη από άλλοι- θα επιτρέψει να πολλαπλασιαστεί περίπου με 60 η αποδοτικότητα του ούρανιου.

4. Ήδη από τώρα, στην Κοινότητα, το 16 % της ηλεκτροπαραγωγής, δηλ. το 6 % της όλικης ενεργειακής κατανάλωσης, καλύπτεται από την πυρηνική ενέργεια μέσω συνόλου σταθμών ηλεκτροπαραγωγής των οποίων η διαθέσιμη ισχύς είναι 41.000 MWe. Σύμφωνα με τις προβλέψεις των κρατών μελών, η εν λόγω ισχύς θα έπρεπε να υπερβεί τα 110.000 MWe το 1990. Έτσι, το 1981, η πυρηνική ενέργεια αντικατέστησε άνω των 56 εκατομμυρίων τόννων ισοδύναμου πετρελαίου (ΤΙΠ)* Η τιμή της αντικατάστασης αυτής θα έπρεπε να υπερβεί, το 1990, τα 150 εκατομμύρια ΤΙΠ.

Οι εν λόγω τιμές πρέπει να παραβληθούν με τις καθαρές εισαγωγές πετρελαίου στην Κοινότητα, οι οποίες το 1981 πλησίασαν 370 εκατομμύρια ΤΙΠ και που, σύμφωνα με τις προβλέψεις των κρατών μελών, θα έπρεπε να ανέλθουν περίπου σε 460 εκατομμύρια ΤΙΠ το 1990.

5. Εντούτοις, οι ανωτέρω αναφερόμενες περιληπτικές πραγματοποιήσεις και προοπτικές στον πυρηνικό τομέα, αντιπροσωπεύουν σημαντική μείωση- δηλ. άνω του 50 % - σε σχέση με τους στόχους που είχε καθορίσει η Κοινότητα στις 17 Δεκεμβρίου 1974 (*). Η μείωση αυτή εξηγείται:

- εν μέρει, λόγω του ότι η αύξηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας υπήρξε σαφώς χαμηλότερη εκείνης που είχε προβλεφθεί τότε (το φαινόμενο αυτό, που οφείλεται επίσης σε μία αξιόπαινη προσπάθεια εξοικονόμησης ενέργειας, αντικατοπτρίζει βασικά το μειωμένο ποσοστό οικονομικής ανάπτυξης που σημειώ-

(*) Το Συμπόσιο στο ψήφισμά του καθόριζε τον εξής στόχο για την πυρηνική ενέργεια :// το 1985 να υπάρχει ένα σύνολο σταθμών ηλεκτροπαραγωγής έγκαιρα-στημένης ισχύος τουλάχιστον 160.000 MWe και, εφόσον είναι δυνατόν, 200.000 MWe//. Προς το παρόν, οι προβλέψεις για το 1985 είναι περίπου 70.000 MWe.

νει ή Κοινότητα επί του παρόντος" μία οικονομική άνδρθωση θά εΐχε επιπτώσεις στην αύξηση τής ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας· εξέλλου σθό πλαίσιο μιās όρθολογικότερης χρήσης τής ενέργειας και βελτισποίησης του κόστους κατανάλωσης, μπορεί να δίδει κανείς για τήν ηλεκτρική ενέργεια μιā αύξημένη δυνατότητα διεξόδου-σης σπήν άγορά),

- κατά μεγαλύτερο μέρος, λόγω των αντιθέσεων προς τήν πυρηνική ενέργεια, οι όποτες έγιναν αίτια να διακοπεΐ ή να καθυστερήσει ή έκτέλεση πολυάριθμων προγραμμάτων. Οι αντιθέσεις αυτές έκδηλώθηκαν κατ'άνισο τρόπο στα Κράτη μέλη που διαθέτουν προγράμματα πυρηνικής ενέργειας, έτσι ώστε ή καθολική θεώρηση δέν εΐναι αντι-προσωπευτική των εθνικών πραγματικοτήτων.

6. Από τό 1974, ή Κοινότητα άναγκάστηκε να άναθεωρεΐ περιοδικά τους ενεργειακούς της στόχους· σύμφωνα με τήν τελευταία άναθεώρηση, του Ιουνίου 1980, τό μέρος τής ηλεκτροπαραγωγής που βασίζεται στον άνθρακα και τήν πυρηνική ενέργεια πρέπει, κατά τό 1990, να κυμαίνεται μεταξύ 70 και 75 % τής όλικής παραγωγής. Σύμφωνα με τις παρούσες προβλέψεις των Κρατών μελών, τό μέρος αυτό θα έπρεπε να συμπίπτει με τους έν λόγω στόχους και να καταμερίζεται προσεγγιστικά ως εξής: πυρηνική ενέργεια 38 % και άνθρακας 38 %.

Πάντως οι ίδιες αυτές προβλέψεις δείχνουν ότι στα διάφορα Κράτη μέλη τό μέρος τής πυρηνικής ενέργειας ποικίλλει σημαντικά κυμαινόμενο από 80 % τής ηλεκτροπαραγωγής για τή Γαλλία έως μηδέν για τή Δανία, τήν Ίρλανδία και τό Λουξεμβούργο, χώρες οι όποτες δέν προβλέπουν, προς τό παρόν, τή χρήση αυτής τής ενεργειακής πηγής.

II. Η οικονομική επίπτωση τής πυρηνικής ενέργειας

7. Ήδη από πολλά χρόνια, ό ηλεκτρισμός που παράγεται από πυρηνική ενέργεια εΐναι ανταγωνιστικός σε σχέση με εκείνον που παράγεται μέσω άλλων ενεργειών. Δεδομένων των οικονομικών συνθηκών που δύνανται να προβλεφθούν επί του παρόντος, ή έκλογή των μελλοντικών επενδύσεων όσον άφορα τους ηλεκτροπαραγωγικούς σταθμούς μεγάλης ίσχύος περιορίζεται στο εξής στην επιλογή μεταξύ πυρηνικής ενέργειας και άνθρακα. Γενικά δέν προβλέπεται πιά, έκτός υπό άλλης ιδιαίτερες συνθήκες και για πολύ περιορισμένο άριθμό περιπτώσεων, ή άνέγερση μεγάλων μονάδων με καύσιμα τό φυσικό άέριο ή προϊόντα πετρελαίου· όσον άφορα τόν λιγνίτη και τήν τύρφη, ή συμβολή τους δέν εΐναι δυνατό να λάβει σημαντικές διαστάσεις.

8. ΟΙ υπολογισμοί που έγιναν τό 1981 από ομάδα εργασίας της UNIPEDE (*), επιβεβαίωσαν τό οικονομικό όφελος της πυρηνικής ενέργειας στην Κοινότητα. 'Η 'Επιτροπή συμμετέσχε στις έν λόγω εργασίες, διότι ήταν εύσιπδες νά μή δύναται νά ύπόρχει άμφισβήτηση ώς πρός τήν άντικειμενικότητα της μεθοδολογίας που έπελέγη. Τά άποτελέσματα θά δημοσιευτοϋν κατά τήν προσεχή συνεδρίαση της UNIPEDE που θά γίνει στις Βρυξέλλες από τις 6 έως τις 14 'Ιουνίου 1982. Πάντως, τά άποτελέσματα αυτά είναι από τώρα διαθέσιμα στην 'Επιτροπή και καθιστοϋν έκδηλο τό γεγονός, ότι, άνάλογα μέ τις συνθήκες που χαρακτηρίζουν κάθε κατάσταση ένθνική ή περιφερειακή, ή ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από άνθρακα είναι κατά 30 έως 90% άκριβότερη από εκείνη πυρηνικής προέλευσης. (**). Όσον όφορᾶ, δέ τήν παραγόμενη από πετρέλαιο πυρηνική ενέργεια, θά ήταν τρεις έως τέσσερις φορές άκριβότερη από εκείνη πυρηνικής προέλευσης.

9. Λόγω ίδίως του σημαντικού ύψους της έρχικης επένδυσης και της άπορρέουσας χρηματικής επιβάρυνσης, ή έκταση του άπαιτούμενου για τήν άνέγερση χρόνου διαδραματίζει βασικό ρόλο στον προσδιορισμό της σχετικής άποδοτικότητας της πυρηνικής ενέργειας έναντι άλλων μορφών ενέργειας.

"Αν οι προθεσμίες για τήν άνέγερση των πυρηνικών σταθιών είναι ιδιαίτερα μακρές ή όβέβαιες, και έφόσον οι όροι έκμετάλλευσης του άνθρακα είναι εύνοϊκοί, οι συγκρίσεις κόστους μεταξύ ηλεκτρικής ενέργειας πυρηνικής προέλευσης και εκείνης που παράγεται από άνθρακα θά μπορούσαν νά άφήσουν νά διαφανεί ένα πλεονέκτημα ύπέρ του άνθρακα. 'Αλλά, στην Κοινότητα, οι προθεσμίες αυτού του είδους δέν όφείλονται σέ οικονομικά, τεχνολογικά ή βιομηχανικά αίτια και έξάλλου, τό κόστος έκμετάλλευσης του άνθρακα κείναι σχετικά ύψηλό λόγω των γεωλογικών συνθηκών.

10. Γενικά, στην Κοινότητα, όλο και περισσότεροι καταναλωτές που έφοδιάζονται μέ ηλεκτρισμό, πυρηνικῶς κατά τό πλεϊστο προέλευσης, θά βρίσκονται σέ όλο και περισσότερο πλεονεκτικές οικονομικές συνθήκες. Αύτή είναι έως ιδιαίτερα ή περίπτωση των βιομηχανιών, που άποτελοϋν σημαντικά κέντρα κατανάλωσης, για τις όποιες ή τιμή του προμηθευόμενου ηλεκτρισμού έπηρεάζεται περισσότερο από τό κόστος παραγωγής του παρά ή τιμή του παρεχόμενου ηλεκτρισμού σέ μικρούς καταναλωτές, όπου ύπερισχύει ό παράγων της μεταφορᾶς και της διανομής. ΟΙ βιομηχανίες αυτές έπωφελοϋνται, συνεπῶς, ένός περιθώριου άνταγωνιστικότητας επί πλέον εκείνου που προκύπτει από αύτή καθαυτή τήν παραγωγικότητά τους

(*) Διεθνής Ένωση Παραγωγών και Διανομών 'Ηλεκτρισμού.

(**) Λογβανομένων ύπόψη όλων των όπανών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων της άπομάκρυνσης των ύπαβλήτων και της μεταγενέστερης διάλυσης των έγκαταστάσεων.

τό φαινόμενο αυτό έχει αναγκαία άρνητικές συνέπειες στις χώρες οι όποτες, χωρίς να διαθέτουν δικές τους φτηνές ενεργειακές πηγές, δέν αναλαμβάνουν ένα κατάλληλο πρόγραμμα πυρηνικής ενέργειας.

11. Η διάρθρωση του κόστους παραγωγής της πυρηνικής ηλεκτρικής ενέργειας, ή όποια χαρακτηρίζεται από ύψηλές επενδυτικές δαπάνες, αλλά επίσης από μειωμένες δαπάνες για τό καύσιμο, συνεπάγεται μία σχετικά μικρή ευαισθησία του κόστους αυτού σε αύξηση της τιμής του καύσιμου, πράγμα που έχει σαν συνέπεια:

- για τις επιχειρήσεις, τη δυνατότητα να δημιουργήσουν εν καιρώ μία μεγαλύτερη Ικανότητα αυτοχρηματοδότησης στο μέτρο που τό όφελος επί του κόστους δέν αντανακλάται έξ ολοκλήρου στην τιμή πωλήσεως,
- για τό κοινωνικό σύνολο, καί στην περίπτωση που τό καύσιμο πρέπει να εισαχθεϊ, τό μειωμένο έλλειμα του ίσοζυγίου των πληρωμών , καθώς καί την ύψηλότερη προστι-θέμενη άξια στην Κοινότητα, γεγονός που εννοεϊ την άπασχόληση.

Τά άνωτέρω όφέλη συμβάλλουν σημαντικά στην πραγματοποίηση των κυρίων στόχων του μεσοπρόθεσμου έμπτου οίκονομικού προγράμματος της Κοινότητας (*).

12. Ο τομέας της πυρηνικής ενέργειας συμβάλλει στην βελτίωση του συνολικού τεχνολο-γικού ίσοζυγίου της Κοινότητας. Ένα σημαντικό πρόγραμμα πυρηνικής ενέργειας, προσφέρει έξαγωγικές δυνατότητες όχι μόνο στή βιομηχανία του τομέα αυτού, αλλά επίσης καί σε άλλες βιομηχανίες , δεδομένου ότι οι επιπτώσεις των πυρηνικών προγραμμάτων είναι εύρεϊτες καί ποικίλες.

(*) COM (81) 344 τελικό της 22.7.1981

III. Μεσοπρόθεσμη θεώρηση

13. "Η ηλεκτροπαραγωγή πυρηνικής προέλευσης μέσω αντιδραστήρων βραδέων νετρονίων έχει ήδη φθάσει στο στάδιο της βιομηχανικής ώριμότητας" αυτή είναι η περίπτωση ιδιαίτερα για τους αντιδραστήρες που χρησιμοποιούν ούρανιο χαμηλού εμπλουτισμού επί των οποίων βασικά στήνονται τα παρόντα προγράμματα ανάπτυξης της πυρηνικής ενέργειας στην Κοινότητα. Για την πραγματοποίηση των προγραμμάτων αυτών, οι τεχνολογίες και οι βιομηχανικές ικανότητες είναι ήδη διαθέσιμες σε μεγάλο βαθμό, συμπεριλαμβανομένων και των απαιτήσεων για τα απαραίτητα στάδια του κύκλου του καύσιμου, τα οποία αποτελούν το τμήμα "άναντα του αντιδραστήρα" (*) και περιλαμβάνουν ιδίως την παραγωγή και τον έφοδιασμό με ούρανιο, καθώς και τον εμπλουτισμό αυτής της ουσίας.
14. "Αν περιορίζαμε τις τεχνικές προοπτικές της ανάπτυξης της πυρηνικής ενέργειας στο στάδιο αυτό, θα βρισκόμαστε αντιμέτωποι με το πρόβλημα της συσκευασίας και της αποθήκευσης, σε όποιοδήποτε χρόνο, των άκτινοβοληθέντων καυσίμων στοιχείων, τα οποία στην περίπτωση αυτή θα έπρεπε να θεωρούνται ως απόβλητα υψηλής ραδιενέργειας. Το να ακολουθηθεί ή κατευθυνθεί αυτή θα οδηγούσε σε δύο κύριες συνέπειες:
- α) την απόλεια του σύνολου σχεδόν του ενεργειακού δυναμικού του ούρανιου,
 - β) ιδιαίτερα προβλήματα επαφής με το περιβάλλον, δεδομένου ότι το παραγόμενο κατά την άκτινοβολία πλουτόνιο θα απομακρυνόταν ως απόβλητο προστιθέμενο στις "τέφρες" της πυρηνικής καύσης (προϊόντα σχάσης).
- "Έτσι, σε ένα σοβαρό μειονέκτημα στον ενεργειακό τομέα, όπου η Ευρώπη, από τη φύση της, είναι ιδιαίτερα τρωτή, θα προσθέταμε επί πλέον προβλήματα στον τομέα της απομάκρυνσης των ραδιενεργών αποβλήτων.
15. Για να αντιμετωπιστούν, τα εν λόγω μειονεκτήματα, απαιτείται η συνέχιση της χρήσης της επανεπεξεργασίας των άκτινοβοληθέντων καυσίμων. "Η εργασία αυτή έχει σαν στόχο:
- α) την εξαγωγή του πλουτονίου ως ενεργειακού υλικού, και έτσι τη διάνοιξη της οδού προς την ανακύκλωσή του, ιδίως στους αναπαραγωγικούς αντιδραστήρες (ταχείων νετρονίων), των οποίων τα πλεονεκτήματα όσον αφορά την εξασφάλιση του εφοδιασμού αναφέρθηκαν ήδη στην ανωτέρω

. / ..

(*) Front End of the Fuel Cycle

παράγραφο 3^ο κατά τόν τρόπο αυτόν επιτυγχάνεται τό "κλεισιμο" τοῦ κύκλου τοῦ καύσιμου,

β) τήν πραγματοποίηση τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν προϊόντων σχάσης, τά ὁποῖα εἶναι σέ μεγάλο βαθμό ραδιενεργά, καί τήν προετοιμασία τῆς συσκευασίας τους ἐνῶσει τῆς ὀριστικῆς ἀποθήκευσής τους, πού συμβιβάζεται μέ τίς ἀπαιτήσεις τῆς ἀσφάλειας καί τοῦ περιβάλλοντος.

16. Ἄλλά τό πλουτόνιο καί οἱ κατεργασίες πού τό ἀφοροῦν-ἰδιαίτερα ἡ ἐπανεπεξεργασία, ἡ παρασκευή πλουτωνοφόρων καυσίμων καί ἡ ἀποθήκευση - παρουσιάζουν μίαν εὐαίσθησις ὡς πρός τήν πολιτική τῆς μὴ διάδοσης (*).

17. Τό σύνολο τῶν προβλημάτων αὐτῶν μελετήθηκε σέ βάθος καί συζητήθηκε στό πλαίσιο τῆς International Nuclear Fuel Cycle Evaluation (INFCE) εὐρείας διεθνοῦς ἄσκησης πού διήρκεσε ἄνω τῶν δύο ἐτῶν (τέλος 1977 ἀρχές 1980).

Τό συμπέρασμα ὑπῆρξε σαφές, ἴσως σχετικά μέ τίς περιοχές τοῦ κόσμου οἱ ὁποῖες διαθέτουν ὑψηλό βαθμό ἐκβιομηχάνισης καί ἐξαρτῶνται σημαντικά ἀπό τό ἐξωτερικό ὅσον ἀφορᾷ τόν ἐνεργειακό τους ἐφοδιασμό: πρέπει νά παραμείνει δυνατή ἡ ἐπιλογή τῆς ἀνάπτυξης τῆς ἐπανεπεξεργασίας καί, μέσω αὐτῆς, τοῦ δικτύου τῶν ἀνα- παραγωγικῶν ἀντιδραστήρων.

Τό Συμβούλιο ἐκφράστηκε ἤδη μέ τό πνεῦμα αὐτό, τόν Φεβρουάριο 1980, ἐκδίδοντας δύο ψηφίσματα πού ἀφοροῦν τοῦς δύο ἐν λόγω τομεῖς (* *).

(*) Τό οὐράνιο μέ ὑψηλό βαθμό ἐμπλουτισμοῦ θεωρεῖται ἐπίσης εὐαίσθητο ἀπό τήν ἄποψη αὐτή. Πάντως, πρός τό παρόν δέν προβλέπεται ἡ σημαντική αὐξηση τῆς παραγωγῆς καί τῆς χρήσης τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ σχάσιμου ὑλικοῦ, πού προορίζεται γιά ἐρευνητικούς ἀντιδραστήρες καί γιά δίκτυα ἀντιδραστήρων ἰσχύος τῶν ὁποίων ἡ βιομηχανική ἀνάπτυξη εἶναι ἀκόμη ἀβέβαιη).

(* *) ΕΕ ἀριθ. C 51/4 τῆς 29.2.1980

18. Βέβαια η προοπτική αυτή έχει ως επακόλουθο την αύξηση της διακίνησης των υλικών και εύαισθητες βιομηχανικές Ικανότητες. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής και την μείωση των κινδύνων που ενέχει, δύο στάσεις είναι δυνατές. Η πρώτη συνίσταται σε μια επαναφορά σε εθνικές θέσεις με τον Ισχυρισμό ότι, στο επίπεδο αυτό, είναι ευχερέστερη η άσκηση των αναγκαίων ενεργειών έλεγχου στην περίπτωση όμως αυτή διευρύνεται το χάσμα μεταξύ εκείνων που διαθέτουν το κατάλληλο τεχνολογικό και βιομηχανικό δυναμικό και εκείνων που τó στερούνται. Η δεύτερη στάση συνίσταται αντίθετα, στην αναζήτηση λύσεων πολυεθνικής συνεργασίας - ξεκινώντας αρχικά με περιφερειακές βόσεις και με σκοπό την προαδευτική διεύρυνση σε μεγαλύτερη κλίμακα - που επιτρέπουν να αποφευχθεί ή διεύρυνση του έν λόγω χάσματος και ή αύξηση των τάσεων που θά προέκυπταν.

Η επιλογή της τελευταίας αυτής κατεύθυνσης συνιστάται εν συμπεράσματι των εργασιών της INFCE, δεδομένου ότι είναι, εμπρόθεσμα, αυτή που μειώνει τό περισσότερο τούς κινδύνους, που όφείλονται στην εύαισθητη φύση όρισμένων πυρηνικών δραστηριοτήτων και ούσιων, και αυτή που συμφωνεί σε μεγαλύτερο βαθμό με τούς στόχους της Συνθήκης για τή μη διάδοση.

Τά προβλεπόμενα μέτρα είναι φύσεως σχετικής με τά όργανα και τεχνικής φύσεως, και άφορούν τόσο τόν τομέα " Αντίσπαση στη διάδοση" όσο και τόν τομέα του πυρηνικού έφοδιασμού, δεδομένης της άλληλεξάρτησης που τούς χαρακτηρίζει. Για τόν λόγο αυτό ή Κοινότητα και τά Κράτη μέλη συμμετέχουν ενεργά στις εργασίες που διεξάγονται υπό τήν αιγίδα του ΔΟΑΕ (x) με σκοπό, άφενός, να καθοριστεί σύστημα διεθνούς άπαθίκευσης του πλουτωνίου (IPS) (**) και άφετέρου, ό διεθνής πυρηνικός έφοδιασμός (C.A.S) (***) να άποβεί σταθερότερος και πιο άξιόπιστος.

(x) Διεθνής 'Οργανισμός 'Ατομικής 'Ενέργειας

(**) International Plutonium Storage

(***) C.A.S. ("Committee on Assurances of Supply")

19. 'Η 'Επιτροπή στην άνακοίνωσή της πρὸς τὸ Συμβούλιο, ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς INFCE (*) , ἀποφάνθηκε ἤδη ἐπὶ τοῦ θέματος δηλώνοντας ἰδίως " εἶναι βέβαιο ὅτι ἡ Κοινότητα πρέπει νά ἀκολουθήσει μὲ μεγάλη προσοχή καί στό σύνολό της, τή συνέχεια πού θά μπορούσε νά δοθεῖ στά ἀποτελέσματα τῆς INFCE, διότι ἡ ἄσκηση αὐτή ἀπέδειξε σαφῶς ὅτι ἡ εἰρηνική χρησιμοποίηση τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας, σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο, μπορεῖ μόνο νά νοηθεῖ μελλοντικά σέ ἐπίπεδο ἀξημένης διεθνοῦς συνεργασίας, τόσο ὅσον ἀφορᾷ τόν τομέα "ἐφοδιασμός" μέ τήν εὐρεία ἔννοια τῆς λέξης, ὅσο καί τόν τομέα "μείωση τῶν κινδύνων διάδοσης " .

"Ἐκτοτε κανένα στοιχεῖο δέν ἔχει πείσει τήν 'Επιτροπή ὅτι πρέπει νά ἀναθεωρηθεῖ ὁ προσανατολισμός αὐτός, τουναντίον μάλιστα.

Γιά νά μπορέσει ἡ Κοινότητα νά ἐπωφεληθεῖ πλήρως ἀπό τὰ πλεονεκτήματα μιᾶς ἐνισχυμένης διεθνοῦς συνεργασίας ,πρέπει νά ἀύξηθεῖ ἡ συνεργασία σέ κοινοτικό ἐπίπεδο καί σέ ἐπίπεδο τῶν Δέκα* ἔτσι ἐκμεταλλευόμεστε κατά τόν καλύτερο τρόπο τὸ ὀργανικό πολιτικό πλαίσιο καθὼς καί τὸ βιομηχανικό, οἰκονομικό καί τεχνικό πλαίσιο πού μᾶς ἀνήκει.

Στήν παρούσα στιγμή ἔχουν ἐπιτευχθεῖ ἀξιόλογοι πρόοδοι. Πρέπει νά συνεχίσουμε τίς προσπάθειές μας πρὸς τήν κατεύθυνση αὐτή.

IV. 'Ο ρόλος τῶν δημοσίων ἀρχῶν, ἐθνικῶν καί κοινοτικῶν

20. 'Η δημιουργία προγράμματος παραγωγῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας προϋποθέτει τήν ἐκτίμηση, γιά μακρά περίοδο, τῆς ἀνάπτυξης τῆς ζήτησης σέ ἠλεκτρισμό, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τόν κύριο φορέα τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας, καθὼς καί ἐκείνη τῆς ἐξέλιξης τῆς προσφορᾶς πρωτογενῶν ἐνεργειῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων ὀρισμένων θά ἀνταγωνιστοῦν τήν πυρηνική ἐνέργεια. Πράγματι , ἡ πραγματοποίηση τοῦ προγράμματος αὐτοῦ θά ἀπαιτήσῃ μακροχρόνιες προθεσμίες ἀνέγερσης καί ἀπόσβεσης* ἡ ἀνάληψή του σημαίνει μακροπρόθεσμη δέσμευση.

'Η βιομηχανία καί γενικώτερα, οἱ εὐρωπαϊκοί οἰκονομικοί φορεῖς ἀπέδειξαν ὅτι εἶχαν τήν ἱκανότητα καί τούς ἀναγκαίους πόρους γιά τήν ἐκπλήρωση τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Πάντως, δέν μπορεῖ νά τούς ζητηθεῖ νά ἀντιμετωπίσουν μόνοι τούς ἀσυνήθεις κινδύνους πού ἀπορρέουν ἀπό τήν ἀναγκαία κλίμακα ὀρισμένων ἔργων, τὸ μακροχρόνιο τῶν προθεσμιῶν γιά τήν ἔναρξη λειτουργίας, τόν ὄγκο τῶν ἐπενδύσεων καθὼς καί τήν τεχνολογική καινοτομία καί τίς διεθνεῖς ἐπιπτώσεις τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας.

(*) COM (80) 316 τελικό τῆς 11.6.1980.

21. Για τόν λόγο αυτό ή πραγματοποίηση προγραμμάτων παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, στην αναγκαία βιομηχανική κλίμακα, συνεπάγεται κατ'άρχη έκ μέρους τών δημοσίων άρχων μία σαφή πολιτική έπιλογή που άφορᾷ τόσο τόν καθορισμό τών στόχων όσο και τά πρόσ διάθεση μέσα. Μετέπειτα, αυτό που πιστεύει εΐναι να διατηρηθεΐ, μέ τήν πάροδο τοϋ χρόνου, ή συνέχιση τής καθορισθείσας πολιτικής επί ποινή σπατάλης τών προσπαθειών που έχουν ήδη καταβληθεΐ λόγω μη πραγματοποίησης τών καθορισθέντων στόχων.

Ρόλος τών δημοσίων άρχων εΐναι, έφόσον προέβησαν στην έπιλογή τους, να δημιουργήσουν ένα πολιτικό, οικονομικό και νομικό πλαίσιο κατάλληλο να μειώσει τις άβεβαιότητες που εΐναι συνυφασμένες μέ τήν πραγματοποίηση τών προγραμμάτων πυρηνικής ενέργειας.

Στόν τομέα αυτό, οι κυβερνήσεις πρέπει να φέρουν έξ ολοκλήρου τήν πολιτική ευθύνη. Από τήν άλλη πλευρά, ή Κοινότητα άποτελεΐ πλαίσιο, όπου οι κυβερνήσεις δύνανται να βροϋν χρήσιμα σχετικά στοιχεία, και σύνολο τοϋ όποιου ή άλληλεγγύη μπορεΐ να άποτελέσει άποτελεσματικό μέσο. Συνεπᾶς οι ρόλοι τών Κρατών μελῶν και τής Κοινότητας άλληλοσυμπληρώνονται.

22. Ίδιαίτερα, έναπόκειται στην Κοινότητα να προτείνει στα Κράτη μέλη και στις επιχειρήσεις μία καθολική θεώρηση τών προϋποθέσεων τής ανάπτυξης τής πυρηνικής ενέργειας και να άποτελέσει τό μοχλό σε θέματα που θα μπορούσαν να βελτιώσουν τήν άποδοτικότητα και τήν άποτελεσματικότητα, τό συντονισμό, τή σύγκλιση ή τήν από κοινοϋ άνάληψη τών προσπαθειών. Η έρευνα και ή ανάπτυξη άποτελεΐ ένα από τούς προνομιακούς τομεΐς στο πλαίσιο αυτό.

Ήπιπλέον, όσον άφορᾷ τήν ασφάλεια τών εγκαταστάσεων και τήν προστασία από τις ακτινοβολίες, καΐτοι οι έθνικές δημόσιες άρχές εΐναι υπεύθυνες σε μεγάλο βαθμό, έντεύτοις έργα τής Κοινότητας εΐναι ή διασφάλιση ίσοδύναμου και ίκανοποιητικού επίπεδου προστασίας τοϋ πληθυσμοϋ και τών εργαζομένων.

Τέλος ή Κοινότητα προσφέρει ειδικές έγγυήσεις, χάρη έπίσης στόν έλεγχο διασφαλίσεων που θεσπίστηκε από τήν Συνθήκη Εύρατόμ, στο τομέα τοϋ έφοδιασμοϋ μέ πυρηνικά καύσιμα και τής κυκλοφορίας τών υλικῶν αυτών στο έσωτερικό τής κοινής αγοράς.

β) Δεύτερο μέρος : η κοινοτική δράση έναντι των προβλημάτων

I. Εμβάθυνση των οικονομικών όψεων της ανάπτυξης της πυρηνικής ενέργειας

23. Τα Κράτη μέλη και οι επιχειρήσεις έχουν, έκαστος για ό,τι τον αφορά, εξουσίας λήψης αποφάσεων και αναλήψης προγραμμάτων εξοπλισμού. Πάντως, κατ'έφαρμογή του άρθρου 40 της Συνθήκης Εύρατόμ που προβλέπει την περιοδική δημοσίευση προγραμμάτων ενδεικτικού χαρακτήρα, η Έπιτροπή δύναται να παρέχει κατευθύνσεις κατάλληλες για να εύνοήσει τη θέσπιση εθνικών και επιχειρησιακών πολιτικών, εντάσσοντας τις εν λόγω κατευθύνσεις στο πλαίσιο μιας ευρύτερης στρατηγικής που συνεπάγεται συγκέντρωση των προσπαθειών αφενός όσον αφορά τον αριθμό των προς εγκατάσταση εργοστασίων και αφετέρου όσον αφορά την τήρηση των πινάκων ημερομηνιών λήξεως. Επιπλέον, οι κατευθύνσεις αυτές δύναται να συμβάλουν στην καλύτερη πληροφόρηση του κοινού, σχετικά με το πλαίσιο και τις συνθήκες της ανάπτυξης της πυρηνικής ενέργειας, και να επιτρέψουν στην Κοινότητα να συμβάλει κατά τρόπο πιο σημαντικό στις μελέτες, για τις προοπτικές της εν λόγω ενεργειακής πηγής, που διεξάγονται από τους αρμόδιους διεθνείς κύκλους.

24. Η περιοδικότητα των ενδεικτικών προγραμμάτων, που είχε υιοθετηθεί μέχρι τώρα - έγιναν μόνο δύο δημοσιεύσεις -, είναι ανεπαρκής.

Η Έπιτροπή έχει την πρόθεση στο εξής να προβαίνει στην τοπική δημοσίευση των εν λόγω προγραμμάτων, των οποίων η πρώτη θα πραγματοποιηθεί το 1983* ο ρυθμός των δημοσιεύσεων θα επιταχυνθεί αισθητά.

25. Προς το σκοπό αυτό, η Έπιτροπή θα προβεί σε έκτενεϊς μελέτες - που θα ενημερώνονται περιοδικά - για τα θεμελιώδη θέματα της πυρηνικής οικονομίας.

Θα ζητά τη γνώμη, με κατάλληλο τρόπο, όλων των κύκλων που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας. Έτσι θα απευθύνεται προς εκείνους οι οποίοι, στο οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, ασκούν σχετική ειδική λειτουργία* αλλά η Έπιτροπή θα συζητήσει επίσης με εκείνους που επιθυμούν να εισακουστούν εξ αιτίας του ότι έχουν λάβει θέση για την πυρηνική ενέργεια.

Τά αντικείμενα που θά επεξεργαστοῦν κατά τόν τρόπο αὐτό, θά ὑπάγονται μεταξύ ἄλλων, στή ἀκόλουθα γενικά θέματα :

- κόστος παραγωγῆς τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνέργειας (*)
- ἐπίπτωση τῆς ἀνάπτυξης τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας στίς μεγάλες οἰκονομικές ἰσοροπίες (ἰσοζύγιο πληρωμῶν, πληθωρισμός, οἰκονομική ἄνοδος, ἀπασχόληση, ἀσφάλεια ἐφοδισμοῦ, ἐπιστημονική, τεχνολογική καί βιομηχανική ἀνάπτυξη),
- ἀνάλυση τῶν προοπτικῶν τῆς πυρηνικῆς βιομηχανίας τῆς Κοινότητος, συμπεριλαμβανομένων τῶν πολύπλοκων ὤσεων τοῦ ἀνοίγματος τῶν ἀγορῶν,
- ἐξιολόγηση τῶν ἐπενδυτικῶν ἀναγκῶν που ἀπορρέουν ἀπό τά προγράμματα πυρηνικῆς ἐνέργειας (ἀνάγκες σέ ἔρευνα, ἐπίδειξη, ἀναζήτηση ὑλικῶν, ἐργοστάσια παραγωγῆς, ἐγκαταστάσεις ἀποθήκευσης ...), καθώς καί τῶν χρηματοδοτικῶν ἀναγκῶν.

26. Ἡ Κοινότητα, γιά νά βοηθήσει τίς ἐπιχειρήσεις νά ἐπιλύσουν τά προβλήματα χρηματοδότησης τῶν πυρηνικῶν σταθμῶν ἠλεκτροπαραγωγῆς καί τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ κύκλου τοῦ καυσίμου, ἐφοδιάστηκε μέ εἰδικό δημοσιονομικό ὄργανο, γνωστό μέ τό ὄνομα "Δάνειο (ἢ δανειοδότηση) Εὐρατόμ", τό ὁποῖο λειτουργεῖ ἀπό τό 1977 καί ἔχει προβεῖ μέχρι σήμερα σέ ἀνοίγματα πιστώσεων ὕψους ἄνω τῶν 800 ἑκατομμυρίων ECU.

Ἡ Ἐπιτροπή καλεῖ τό Συμβούλιο νά ἀποφανθεῖ τό συντομώτερο ἐπί τῆς προτάσεως (COM (81)790 τῆς 7.12.1981) που τοῦ ὑπέβαλε ἤδη καί που ἀποσκοπεῖ στήν αὐξηση τοῦ ἀνώτατου ὅριου τοῦ ἐν λόγῳ δημοσιονομικοῦ ὄργανου, ἀπό 1.000 σέ 2.000 ἑκατομμύρια ECU.

II. "Μέριμνα γιά τόν τακτικό καί δίκαιο ἐφοδισμό" μέ πυρηνικά καύσιμα

Τό πλαίσιο

27. Ἡ Κοινότητα καί τά Κράτη μέλη της, δεδομένου ὅτι πρέπει νά βασίζονται στήν πυρηνική ἐνέργεια γιά ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ ἐνεργειακοῦ τους ἐφοδισμοῦ, πρέπει νά μποροῦν νά ἐξασφαλιστοῦν ὅσον ἀφορᾷ τόν ἐφοδισμό τους μέ πυρηνικά ὑλικά καί ἐπομένως ὅσον ἀφορᾷ τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἐν λόγῳ ὑλικῶν στήν Κοινότητα.

./..

(*) Ἡ ὄψη αὐτή συνδέεται μέ τή διαφάνεια τῶν ἐνεργειακῶν τιμῶν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τόν κύριο στόχο τῆς πρόσφατης ἀνακοίνωσης τῆς Ἐπιτροπῆς πρός τό Συμβούλιο μέ τίτλο : "Ἡ τιμή τῆς ἐνέργειας : πολιτική καί διαφάνεια", COM(81)539 τῆς 30.9.1981, τήν ὁποία τό Συμβούλιο ὄρισε νά μελετᾷ διεξοδικά στίς 27.10.1981.

28. Η Κοινότητα εισάγει ούρανιο σε ποσοστό 80% των αναγκών της. Οί γνωστές και έκμεταλλεύσιμες πηγές ούρανιου είναι συγκεντρωμένες σε σχετικά μικρό αριθμό χωρών.

Ο έφοδιασμός με πυρηνικά καύσιμα υπόκειται, σε πολύ μεγάλο βαθμό, στην επέμβαση των δημοσίων αρχών καθώς και σε ειδικούς περιορισμούς που όφείλονται στη φύση των υλικών. Οί περιορισμοί αυτοί αποτελούν παράγοντες άβεβαιότητας, κυρίως μακροπρόθεσμα, σε ό,τι αφορά την εξασφάλιση έφοδιασμού, και μειώνουν το περιθώριο έμπορικής έλευθερίας των βιομηχανιών.

Η πείρα κατέδειξε ότι οί όροι, υπό τους όποιους οί προμηθεύτριες χώρες προτίθενται να έφοδιάσουν την Κοινότητα, μπορούν να αλλάξουν γρήγορα και ριζικά.

Μέχρι τώρα, οί άλλες αυτές έχουν κυρίως υπαγορευθεί από θεωρήσεις συνυφασμένες με την πολιτική της μη διάδοσης των προμηθευτριών χωρών. Άλλά είναι πιθανό στο μέλλον να έπέλθουν έπίσης άλλες αιτίες, πολιτικές ή οίκονομικής φύσης.

Από την Ίδρυσή της, η Κοινότητα εργάστηκε πολύ για να εξασφαλίσει καλές συνθήκες έξωτερικού έφοδιασμού" αλλά σε τελευταία ανάλυση, εξακολουθεί άκόμη να υπόκειται σε σοβαρούς κινδύνους στον τομέα αυτό. Συνεπώς είναι σημαντικό να συνεχιστεί η προσπάθεια, που άποσκοπεί στην πρόληψη και τή μείωση των εν λόγω κινδύνων, και να διασφαλιστεί για την πυρηνική βιομηχανία της Κοινότητας ή πρόσβαση υπό λογικούς όρους στις πηγές έφοδιασμού.

29. Οί έπαρκείς, όμως, εισαγωγές ούρανιου αποτελούν μόνο μία όψη του ίκανοποιητικού έφοδιασμού των πυρηνικών αντιδραστήρων της Κοινότητας. Στην πραγματικότητα, ο κύκλος του πυρηνικού καυσίμου είναι πολύπλοκος και άπαιτεί πολυάριθμες βιομηχανικές διεργασίες.

Μόνο όρισμένα Κράτη μέλη είναι σε θέση να άνεγείρουν, στο έθνικό πλαίσιο, τις βιομηχανίες που καλύπτουν το σύνολο του πυρηνικού κύκλου. Πάντως, θά έπρόκειτο για σημαντική σπατάλη άν κάθε Κράτος μέλος, που χρησιμοποιεί την πυρηνική ένέργεια, ήταν υποχρεωμένο, μόνο για τις δικές του άνάγκες, να έξοπλιστεί με τον πλήρη βιομηχανικό κύκλο" στην περίπτωση αυτή, τά προκύπτοντα οίκονομικά όφέλη από τή χρήση της πυρηνικής ένέργειας θά μπορούσαν να μειωθούν κατά τρόπο ούσιαστικό ή και άκόμη να έκλείψουν.

Κατά συνέπεια, τὰ Κράτη μέλη πρέπει νά ἔχουν τή βεβαιότητα ὅτι τὰ πυρηνικά υλικά θά κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα στό ἐσωτερικό τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, ὑπό τήν ποσῆσιν ὅτι τηροῦνται οἱ κοινοτικές κανόνες σέ θέματα ἐγγυήσεων, ἀσφάλειας καί δημόσιας ὑγείας.

Ὁ ρόλος τῆς Κοινότητας

Ἀνάλυση τῆς κατάστασης

30. Τό ἄρθρο 2 τῆς Συνθήκης Εὐρατόμ ἀναθέτει στήν Κοινότητα τή θεμελιώδη ἀποστολή τῆς μέριμνας, ὅσον ἀφορᾷ τόντακτικό καί δίκαιο ἐφοδιασμό ὅλων τῶν καταναλωτῶν μέ πυρηνικά μεταλλεύματα καί καύσιμα. Ἡ Συνθήκη καθόρισε ἐπίσης, στό κεφάλαιό της VI (ἄρθρα 52-75), τίς λεπτομέρειες γιά τήν πραγματοποίηση τῆς ἐν λόγω ἀποστολῆς. Οἱ λεπτομέρειες αὐτές προβλέπουν ἰδίως τήν ἀρχή τῆς ἴσης πρόσβασης στούς πόρους, ἐκ μέρους ὅλων τῶν καταναλωτῶν, καθῶς καί τήν ἄσκηση μονοπωλίου ἀγορᾶς καί πώλησης ἐκ μέρους τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἐφοδιασμοῦ. Ἀλλά ἀναγνωρίστηκε ἐξ ἀρχῆς ὅτι δεδομένου ὅτι ἡ πολιτική πυρηνική βιομηχανία βρίσκεται σέ ἀρχικό καί πειραματικό στάδιο ἀνάπτυξης, οἱ ἐν λόγω λεπτομέρειες θά μπορούσαν νά ἀπαιτήσουν μία προσαρμογή, ὑπό τῆ φῶς τῆς πείρας. Γιά τό σκοπό αὐτό, τό ἄρθρο 76 ἀναφέρει σαφῶς ὅτι ὄχι μόνο τό Κεφάλαιο VI θά τύχαινε ἐπιβεβαίωσης ἢ τροποποίησης ἐπτά ἔτη μετά τή θέση σέ ἰσχύ τῆς Συνθήκης, ἀλλά ἐπίσης ὅτι δύνανται νά ἐπέλθουν τροποποιήσεις μέ διαδικασία πού δέν συνεπάγεται κύρωση ἐκ μέρους τῶν Κρατῶν μελῶν, δηλ. μέ ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου σέ πρόταση τῆς Ἐπιτροπῆς, μετά διαβούλευση μέ τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
31. Ἐξ ἀρχῆς, λόγω τῆς κατάστασης τοῦ ἐφοδιασμοῦ καί τῶν διαρθρώσεων τῆς πυρηνικῆς βιομηχανίας στήν Κοινότητα, ἀναπτύχθηκαν ὀρισμένες πρακτικές ἀντίθετες πρός τήν ἔννοια τοῦ ἐμπορικοῦ μονοπωλίου, τό ὁποῖο ἀνατέθηκε ἀπό τή Συνθήκη στόν Ὄργανισμό Ἐφοδιασμοῦ. Τό ἐν λόγω μονοπώλιο, συνεπῶς, δέν ἀσκήθηκε σέ ὅλες τίς περιπτώσεις πού προβλέπονται ἀπό τή Συνθήκη καί, ἔταν ἀκόμη ἀσκήθηκε, αὐτό ἔγινε σπάνια μέ τρόπο ἀπόλυτα σύμφωνο πρός τό σύστημα πού προβλέπεται ἀπό τό Κεφάλαιο VI.
- Γιά τό λόγο αὐτό, δύο φορές ἤδη - τό 1964 καί τό 1970 - ἡ Ἐπιτροπή προέβη σέ προτάσεις τροποποίησης τοῦ ἐν λόγω κεφαλαίου, ἀλλά σέ καμμία περίπτωση δέν πραγματοποιήθηκε συμφωνία στό Συμβούλιο. Τόν Ἰούνιο 1979, ἡ Ἐπιτροπή ἀπέστειλε στό Συμβούλιο νέα ἀνακοίνωση, ἀποσκοπούσα στήν ἀναζωογόνηση τῆς συζήτησης, στήν ὁποία, χωρίς νά ἐκφράσει προτίμηση, ὑπενθύμισε τίς τρεῖς δυνατότητες : τροποποίηση, ἐπιβεβαίωση ἢ ἐρμηνεία τοῦ Κεφαλαίου VI. Μετά ἕνα μήνα, ἡ Γαλλική Κυβέρνηση ὑπέβαλε στό Συμβούλιο ὑπόμνημα, παρουσιάζοντας

όρισμένες υποδείξεις για τροποποίηση. Στη συνέχεια, αποσκοπώντας στην εξέταση των αιτήσεων που διατυπώνονταν στο έν λόγω υπόμνημα, η Έπιτροπή ανέλαβε λεπτομερείς συζητήσεις με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών (βλέπε κατωτέρω παράγραφο 34).

32. Οι εξελίξεις αυτές δεν εμπόδισαν την Κοινότητα να σημειώσει, κατά τα τελευταία είκοσι έτη, πολύ σημαντικά αποτελέσματά στην εκπλήρωση του καθήκοντός της όσον αφορά τον έφοδιασμό. Μεταξύ των σημαντικών επιτεύξεων είναι και οι συμφωνίες που πραγματοποιήθηκαν με τρεις σπουδαίους προμηθευτές της Κοινότητας : τις Ένωμένες Πολιτείες, τον Καναδά και την Αυστραλία. Οι συμφωνίες αυτές παρέχουν, εκ μέρους καθεμιάς από τις χώρες αυτές, σοβαρότερες έγχυσεις συνέχισης του έφοπλισμού, για το σύνολο της Κοινότητας, από εκείνες που θα μπορούσαν να επιτύχουν οι χώρες της Κοινότητας με ξεχωριστές διαπραγματεύσεις.

33. Έπιπλέον η Κοινότητα κατόρθωσε να δημιουργήσει, στο έσωτερικό της Κοινής Έγοράς, τις προϋποθέσεις έλευθερης κυκλοφορίας των πυρηνικών ανεξαρτήτως καταγωγής.

Προσανατολισμοί

34. Έπό το φώς της αποκτηθείσας πείρας και των συζητήσεων με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, η Έπιτροπή προέβη σε νέα αξιολόγηση των ζητημάτων που σχετίζονται με τον έφοδιασμό της Κοινότητας με πυρηνικά καύσιμα. Λαμβανομένης υπόψη της ανάπτυξης των πυρηνικών χρήσεων της πυρηνικής ενέργειας, η Έπιτροπή υποστηρίζει ότι πρέπει να αξιοποιηθεϊ περισσότερο ο ρόλος των όποιο πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα για να έγχυθεϊ σε άλλους τούς ενδιαφερόμενους πραγματική έξασφάλιση έφοδιασμού, βόσει της άρχής της μή διάκρισης. Έντούτοις, η άβέβαιη έφαρμογή του κεφαλαίου VI, η όποια έπισημάνθηκε άνωτέρω, αποτελεί έμπόδιο στη συνέχιση αύτου του θεμελιώδη στόχου. Έ διατήρηση του σημερινού "statu quo" είναι πλέον άδιανόγητη όπως, άλλωστε, και η άπλή έπιβεβαίωση των άρχικών διατάξεων.

35. Έπιτροπή έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι είναι δυνατό, με άμοιβαία κατανόηση και καλή θέληση άλλων των ενδιαφερομένων μερών, να υπερπηδηθούν τά παλαιά έμπόδια και να έπιτευχθεϊ η υϊοθέτηση ενός καθεστώτος του όποιου τά θεμελιώδη σημεία θα είναι :

- αντικατάσταση της άρχης της Ίσης πρόσβασης στους πόρους με την άρχη της μη διάκρισης : η Ίση πρόσβαση είναι μέν δίκαιη διότι τείνει, στο εσωτερικό κάθε μορφής δραστηριότητας, να θέσει τους διάφορους κτήτορες πρό των ίδιων όρων (τιμή και άλλοι) έφοδιασμοῦ, δημιουργεί όμως πρόβλημα υπό την έννοια ότι τείνει να άναχαιτίσει τον άνταγωνισμό μεταξύ προμηθευτών και να άποτρέψει τους κτήτορες να λάβουν οι ίδιοι μέτρα πρός ένίσχυση των δικών τους έγγυήσεων έφοδιασμοῦ ή μη διάκριση συνεπάγεται την άπουσία κάθε διαφορᾶς μεταξύ των κοινοτικών καταναλωτών σχετικά με τή χρήση πού προτίθενται να κάνουν των αίτηθεισών προμηθειών, για είρηνικούς και μη έκρηκτικούς σκοπούς· με άλλα λόγια, οι κοινοτικοί καταναλωτές θα είχαν πρόσβαση στις πηγές έφοδιασμοῦ, επί ίσοις όροις, σε ό,τι άφορᾶ τις συνθήκες παραγωγής, μεταφορᾶς, χρήσης και άποθήκευσης των πυρηνικών υλικών· έξάλλου, η αντικατάσταση της άρχης της Ίσης πρόσβασης με εκείνη της μη διάκρισης διασφαλίζει τους ενδιαφερόμενους ότι θα μπορούν να προβαίνουν σε έπενδύσεις, οι όποιες θα τους έπιτρέπουν στη συνέχεια να άπολάβουν άντιστοίχως πρός τις έν λόγω έπενδύσεις δικαιωμάτων,
- στον Όργανισμό Έφοδιασμοῦ Εύρατόμ θα είχε ίδίως άνατεθει ή έπαλήθευση, υπό τον έλεγχο της Έπιτροπής, της συμφωνίας των συναλλαγών με τον κοινοτικό νόμο και τις κοινοτικές υποχρεώσεις (ίδιαίτερα ή μη διάκριση), ή άξιολόγηση της προσφορᾶς και της ζήτησης, ή συμμετοχή, κατόπιν αίτησης των καταναλωτών πού τό έπιθυμοῦν, σε διαπραγμάτευση και/ή σε σύναψη συμβάσεων,
- βέλτιστη χρήση των κοινοτικών άρμοδιοτήτων στον τομέα των έξωτερικών σχέσεων σε θέματα πυρηνικής ένέργειας,
- ή άρχη της κοινοτικής άλληλεγγύης θα έφαρμοζόταν ίδίως με πολιτική για άποθήκευση πού θα ήταν προσαρμοσμένη στις περιστάσεις, και με προτίμηση πού θα δινόταν στην κοινοτική παραγωγή, σε περίπτωση πληθώρας,
- ή δυνατότητα κοινοτικής παρέμβασης στις έκστρατείες άνίχνευσης θα διευρύνετο στις τρίτες χώρες,
- ή έφαρμογή κανόνων άνταγωνισμού άναλόγων πρός εκείνους της Συνθήκης ΕΟΚ, προσαρμοσμένων κατά τό μέτρο πού είναι άναγκαίο.

Τό καθεστώς, πού περιγράφεται άνωτέρω περιληπτικά, δέν άπαιτεί τή διατήρηση του μονοπωλίου άγορᾶς και πώλησης τό όποιο μέχρι τώρα έχει άνατεθει στον Όργανισμό

Έφοδισμοῦ. Τό καθεστώς αὐτό ἐπιτρέπει στήν Κοινότητα νά φέρει σέ πέρας τήν ἀποστολή πού τῆς ἀνατέθηκε ἀπό τό ἄρθρο 2 δ) τῆς Συνθήκης Εὐρωπαϊκῶν, ἐνῶ διατηρεῖ τά ἄναγκαῖα μέσα, ὥστε ἡ Ἐπιτροπή νά μπορέσει νά ἐκπληρώσει τίς ὑποχρεώσεις της, δίνοντας ταυτόχρονα τῇ δυνατῶτα στή βιομηχανία νά συνεχίσει νά διαδραματίζει τό ρόλο πού τῆς ἀνήκει, στό πλαίσιο τῆς σημερινῆς πρακτικῆς.

36. Σύμφωνα μέ τή γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ θεωρούμενη διαμόρφωση τῶν τωρινῶν διατάξεων σέ θέματα ἐφοδισμοῦ δέν θά μπορούσε νά πραγματοποιηθεῖ μέ τήν ἀναγκαῖα νομική κατοχύρωση χωρίς ἐπίσημη τροποποίηση τοῦ Κεφαλαίου VI.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἀφοῦ προβεῖ σέ νέες διαβουλεύσεις, θά ὑποβάλει στό Συμβούλιο, πρὸ τοῦ Ἰουνίου 1982, πρόταση στήν ὁποία θά καθορίζεται ἐπακριβῶς τό καθεστώς πού περιληπτικά περιγράφεται ἄνωτέρω.

Οἱ ὑποχρεώσεις πού προβλέπονται στό ἄρθρο 2 δ) εἶναι τόσο θεμελιώδεις, ὥστε ὁποιοδήποτε σύστημα πρέπει νά ἐπιτρέπει τήν πλήρη τήρησή τους. Ἀφοῦ τηρηθεῖ ἡ ἀπείτη αὐτή, ἡ Ἐπιτροπή, ἀφενός, θά ἐπιδείξει τήν ἀναγκαῖα εὐκαμψία στό θέμα τῶν λεπτομερειῶν τῶν συνυφασμένων μέ τήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ὅσον ἀφορᾷ τίς ὑποχρεώσεις τῶν Κρατῶν μελῶν καί τῶν ἐπιχειρήσεων ἔναντι τοῦ Ὄργανοῦ Ἐφοδισμοῦ καί, ἀφετέρου, δέν θά παραλείψει νά ἀξιολογήσει προσεκτικά τίς ἐπιπτώσεις, πού θά μπορούσε νά ἔχει ἡ υἱοθέτηση τοῦ προτεινόμενου καθεστῶτος, στήν ἄσκηση τοῦ συνόλου τῶν δικαιωμάτων καί τῶν ἐϋθυνῶν πού προβλέπονται ἀπό τή Συνθήκη.

Ἡ κατάσταση καί οἱ προοπτικές τῆς ἐπανεπεξεργασίας τῶν ἀκτινοβοληθέντων πυρηνικῶν καυσίμων

37. Ὁ τομέας τῆς ἐπανεπεξεργασίας, τοῦ ὁποῖου ἡ σπουδαιότητα ὑπογραμμίστηκε στό πρῶτο μέρος τῆς παρούσας ἀνακοίνωσης, παρουσιάζει ὀρισμένα ἀνησυχητικά φαινόμενα πού συνδέονται μέ τά πάσης φύσης ἐμπόδια τά ὁποῖα ἀντιτίθενται στήν ἔγκαιρη ἐγκατάσταση μονάδων ἐπανεπεξεργασίας τῶν καυσίμων πού περιέχουν ὀξειδιο τοῦ οὐρανίου.

Δύο προβλήματα τίθενται στά Κράτη μέλη τά ὁποῖα δέν ἔχουν ἀκόμη ἀρχίσει τή βιομηχανική ἐπανεπεξεργασία :

- τό πρόβλημα τοῦ βέλτιστου μεγέθους τῶν ἐγκαταστάσεων, ἀπό ἄποψη τεχνικο-οἰκονομική, ὥστε νά ἀντιμετωπίσουν τίς δικές τους ἀνάγκες καί,

- τὸ πρόβλημα τῆς δυνατότητας πρόσβασης, ὑπὸ ἀποδεκτοὺς ὄρους, σὲ ἐγκαταστάσεις καὶ ἔχουν ἀναγερευθῆναι ἀπὸ ἄλλα Κράτη.

Τὸ κοινοτικό πλαίσιο μπορεῖ νὰ τοὺς διευκολύνει τὴν ἀναζήτηση λύσεων πού εἶναι δύσκολο νὰ βρεθοῦν μὲ ἱκανοποιητικό τρόπο σὲ ἐθνικό ἐπίπεδο.

Ἐπὶ τὸ φῶς τῶν θεωρήσεων αὐτῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ ζητᾷ ἀπὸ τὸ Συμβούλιο νὰ παραβῆ σὲ συζήτηση σχετικά μὲ τίς καλύτερες λύσεις γιὰ τὰ προβλήματα τῆς ἐπανεπεξεργασίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ, γιὰ νὰ συμβάλει στὴ συζήτηση αὐτῆ, διαβιβάζει στὸ Συμβούλιο, παράλληλα μὲ τὴν ὑποβολὴ τῆς παρούσας ἀνακοίνωσης, τὴν ἔκθεση πού συντάχθηκε ὑπόψη τῆς ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐπανεπεξεργασίας τῶν Πυρηνικῶν Καυσίμων (CORECOM), ἡ ὁποία συγκροτήθηκε ἀπὸ τὸ Συμβούλιο τὸν Φεβρουάριο 1980, συνοδευόμενη ἀπὸ σχέδια καὶ σύσταση, ἡ ὁποία υἱοθετήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ καὶ ἀπευθύνθηκε στίς κυβερνήσεις τῶν Κρατῶν μελῶν, τίς ἀρμόδιες ἐθνικές ἀρχές, τοὺς ἰδρυτές ἐπιχειρήσεων καὶ τοὺς καταναλωτές. Ἡ ἐν λόγω σύσταση ἀποσκοπεῖ βασικά στὴ δημιουργία ἐπιχειρήσεων ἐπανεπεξεργασίας, οἱ ὁποῖες νὰ δύνανται νὰ συγκεντρώνουν τὰ συμφέροντα πολλῶν Κρατῶν μελῶν.

Ἡ ἀνίχνευση τοῦ οὐρανίου

38. Σχετικά μὲ τὴν ἀνίχνευση τοῦ οὐρανίου στὸ ἔδαφος τῶν Κρατῶν μελῶν,

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀπευθύνει στὸ Συμβούλιο, τοὺς προσεχεῖς μῆνες, ἔκθεση γιὰ τὸ σύνολο τῆς δράσης πού ἀνέλαβε στὸν τομέα αὐτὸ ἀπὸ τὸ 1976 ἕως τὸ 1981 δυνάμει τοῦ ἄρθρου 70-1 τῆς Συνθήκης Εὐρατόμ, ἀναφέροντας ἐπίσης τοὺς στόχους τῆς μελλοντικῆς δράσης.

III. Διασφάλιση ἐλέγχου τῶν πυρηνικῶν ὑλικῶν στὴν Κοινότητα καὶ συμβολὴ στὴν ἐνίσχυση τῆς ἀναγκαίας συμφωνίας γιὰ ἓνα παγκόσμιο σύστημα ἐλέγχου

39. Ἡ συμβολὴ τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας στὴ γενικὴ ἐνεργειακὴ ἰσορροπία εἶχε ἐξ ἀρχῆς σὰν προϋπόθεση τὴν ἀνάληψη καταλλήλων ἐλέγχων, ὥστε νὰ ὑπάρχει ἐγγύηση ὅτι τὰ πυρηνικά ὑλικά δὲν θὰ παρεκκλίνουν πρὸς στρατιωτικούς σκοπούς.

Ἐξάλλου, πρὸ πρόσφατα, ἀναγνωρίστηκε ἡ σπουδαιότητα τῆς φυσικῆς προστασίας τῶν πυρηνικῶν ὑλικῶν καὶ ἐγκαταστάσεων.

40. Σέ θέματα έλέγχου διασφαλίσεων, ή Εύρωπαϊκή Κοινότητα διαδραμάτισε ρόλο παγκόσμιου πρωτοπόρου έγκαθιστώντας από τό 1958, κατ'έφαρμογή τής Συνθήκης Εύρατόμ, σύστημα έλέγχου τό όποίο απέδειξε τήν άξία του και άναγνωρίστηκε διεθνώς, ίδίως από τήν ΗΠΑ και τών Καναδά.

41. Έκτοτε, ή Κοινότητα και τά Κράτη μέλη της συνέβαλαν άνελλιπώς στίς προσπάθειες πού έτειναν νά "πολυπλευρίσουν", διεθνοποιήσουν και βελτιστοποιήσουν τίς έγγυήσεις στόν τομέα τών ειρηνικών χρήσεων πυρηνικής ένέργειας.

Έτσι, ή Εύρατόμ συμβάλλει μόνιμα στήν καλή λειτουργία και τή τεχνική βελτίωση συστήματος έλέγχου σέ διεθνή κλίμακα, τό όποίο νά εΐναι άξιόπιστο σέ μεγάλο βαθμό, χωρίς παράλληλα νά επιβάλλει στίς επιχειρήσεις άδικαιολόγητες έπιβαρύνσεις.

Άρκεϊ νά ύπενθυμιστεϊ έδω :

- ή σύναψη τριών συμφωνιών έπαλήθευσης μεταξύ Εύρατόμ, τών Κρατών μελών και του ΔΟΑΕ,
- ή συνεργασία μεταξύ του Όργανισμοϋ αύτου και τής Εύρατόμ στόν τομέα τής Ε & Α σέ θέματα έγγυήσεων μέ βάση σημαντικά κοινοτικά προγράμματα στόν έν λόγω τομέα,
- ή ύπογραφή από τήν Κοινότητα, στό πλευρό τών Κρατών μελών της, τής Διεθνοϋς Σύμβασης για τή φυσική προστασία τών πυρηνικών υλικών,
- ή συμμετοχή τής Κοινότητας και τών Κρατών μελών της στήν INFCE (*) και τίς έργασίες πού διασφαλίζουν, στό πλαίσιο του ΔΟΑΕ, τήν παρακολούθηση τής εύρείας αύτής έρευνας (ίδιαίτερα τίς μελέτες σχετικά μέ πρόγραμμα διεθνοϋς άποθήκευσης του πλουτωνίου - IPS - και τίς έργασίες τής Έπιτροπής Έξασφάλισης Έφοδιασμοϋ - CAS -).

42. Η Κοινότητα, τής όποίας άποστολή εΐναι ή δημιουργία τών αναγκαίων προϋποθέσεων για τό γρήγορο σχηματισμό και τή γρήγορη άνάπτυξη τών πυρηνικών βιομηχανιών, έλαβε, για τήν έκπλήρωση τής άποστολής αύτής, άρμοδιότητες ίδίως στός τομείς του έλέγχου και του έφοδιασμοϋ (ό πρώτος άποτελώντας, σέ μεγάλο βαθμό, προϋπόθεση του δεύτερου, όπως άναφέρεται άνωτέρω).

Η καθημερινή άσκηση τών ύπεύθυνων καθηκόντων της στός δύο αύτούς τομείς έξασφαλίζει στήν Κοινότητα γνώσεις, πείρα - μεταξύ άλλων στήν πράξη -,

(*) International Nuclear Fuel Cycle Evaluation (βλέπε άνωτέρω παράγραφος 17).

Ένα απόκρημα και, συνεπώς ένα κύρος, που της επιτρέπουν να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στους διεθνείς οργανισμούς, οι οποίοι, όπως ο ΔΟΑΕ, ασκούν υπεύθυνα καθήκοντα σε παγκόσμιο επίπεδο στον πυρηνικό τομέα.

Η Επιτροπή, σε ό,τι την αφορά, θα συνεχίσει να προσφέρει τη συμβολή της, σε στενή επαφή με τα Κράτη μέλη, στην εκπλήρωση αποστολών που έχουν ανατεθεί στον εν λόγω διεθνή Όργανισμό, του οποίου εκτιμά την αποτελεσματικότητας και του οποίου η αξιοπιστία πρέπει να διατηρηθεί.

43. Σε επίπεδο περιφερειακό, ο Έλεγχος Διασφαλίσεων Εύρατόμ ανταποκρίνεται, άφενός, σε απαιτήσεις που αφορούν αποκλειστικά την Κοινότητα (άρθρο 77 α : συμφωνία ως προς τη χρήση, και 77 β : ειδικές υποχρεώσεις σχετικά με τον έλεγχο έναντι του έξωτεροκοῦ) και εξασφαλίζει, αφετέρου, σε συνεργασία με τον ΔΟΑΕ, την τήρηση των υποχρεώσεων της ΣΜΔ (Συνθήκης της Μη Διάδοσης), σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζονται στις τρεις συμφωνίες επαλήθευσης που έχουν συναφθεί μεταξύ Εύρατόμ, των διαφόρων Κρατών μελών της και του ΔΟΑΕ (*).
44. Ο Έλεγχος Εύρατόμ διαφέρει από τον Έλεγχο ΔΟΑΕ ως προς το ότι έχει επιφορτιστεί επίσης με τη μέριμνα για την τήρηση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η Κοινότητα έναντι τρίτων χωρών, και ιδίως τριών σημαντικών προμηθευτών της Κοινότητας τόσο σε θέματα υλικών όσο και υπηρεσιών, δηλ. των Ηνωμένων Πολιτειών, του Καναδά και της Αυστραλίας. Έτσι, προσφέροντας στις προμηθεύτριες χώρες την εγγύηση ότι στο έσωτερικό της Κοινότητας τα πυρηνικά τους υλικά χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τους όρους που αυτές οι ίδιες ζητούν, ο Έλεγχος Εύρατόμ πραγματοποιεί μία βασική προϋπόθεση για την ελεύθερη κυκλοφορία των υλικών στο έσωτερικό της Κοινότητας.
45. Η παρουσία δύο ελέγχων με αλληλοσυμπληρούμενες δραστηριότητες, η παράλληλη ύπαρξη πολιτικοῦ κύκλου και στρατιωτικοῦ κύκλου στα Κράτη μέλη που διαθέτουν πυρηνικά όπλα και τέλος σε υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί από τα εν λόγω Κράτη για να μην επωφεληθούν βιομηχανικά ή οικονομικά από την ιδιόζουσα κατάσταση στην οποία βρίσκονται, δημιουργούν μία περίπλοκη κατάσταση. Συνολικά, δεν αμφισβητούνται οι κατευθύνσεις που έχουν επιλεγεί στον προαναφερθέντα κανονισμό. Έντούτοις, ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής του θα πρέπει, υπό το φως της πείρας, να βελτιωθούν. Η Επιτροπή προτίθεται να αναπτύξει δράση στο πεδίο αυτό, σε συνεννόηση με τα Κράτη μέλη, τηρώντας τις σχετικές έξωτερικές υποχρεώσεις της Κοινότητας και των Κρατών μελών της,

(*) Για να διασφαλιστεί η θέση σε λειτουργία παρομοίων συμφωνιών, οι λεπτομέρειες εφαρμογής του ελέγχου Εύρατόμ προσαρμόστηκαν μέσω νέου κανονισμού (άρθρ. 3327/76) σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1977.

· με στόχο νά διευκολύνει τήν εφαρμογή τών ἐγγυήσεων, μέ τῆς διάφορες ὀψεις τους, κατά τά ἐπόμενα ἔτη.

Κατά τό δεῦτερο ἔξάμηνο, ἡ Ἐπιτροπή θά ὑποβάλει στό Συμβούλιο πλήρη ἔκθεση ὅσον ἀφορᾷ τῇ θέσῃ σέ λειτουργία τών τριῶν συμφωνιῶν ἐπαλήθευσης μεταξύ Εὐρατόμ, τών διαφόρων Κρατῶν μελῶν τῆς καί τοῦ ΔΟΑΕ.

IV. Συμβολή στήν προστασία τῆς ὑγείας καί τῆς ἀσφάλειας τών πληθυσμῶν καί τών ἐργαζομένων καθώς καί τοῦ περιβάλλοντος

46. Ἡ ἀσφάλεια τών ἐγκαταστάσεων καί ἡ προστασία τῆς ὑγείας τών πληθυσμῶν καί τών ἐργαζομένων ἀποτελοῦν ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιά τήν ἀνάπτυξη τών εἰρηνικῶν χρήσεων τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας. Οἱ ἀπόψεις αὐτές ἦταν τό ἐπίκεντρο τών φροντίδων τών δημοσίων ἀρχῶν καί τών δημοσίων καί ἰδιωτικῶν φορέων τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας ἀπό τήν ἀρχή τῆς ἐν ἰσχύϊ ἀνάπτυξης.

47. Ἐξάλλου, ἡ ἀρχή τοῦ δημοσίου ἔλεγχου σέ κάθε δραστηριότητα, ἐνεργειακῆς ἢ μή φύσης, ἐπιβεβαιώθηκε μέ ἰδιαίτερη ἀυστηρότητα, καί μάλιστα στό ἔσωτερικό τών σημοσίων διοικήσεων ὑπῆρξε, γενικά, ἡ θέληση νά γίνεταί διακρίση ἀφενός ὅσον ἀφορᾷ τῆς εὐθύνες σέ θέματα προώθησης καί ἀφετέρου ὅσον ἀφορᾷ ἐκεῖνες σέ θέματα παροχῆς ἀδειῶν (licensing).

Γιά τῆς ἴδιες αἰτίες, ἡ Ἐπιτροπή θέλει νά προβαίνει σέ διαχειρισμό μεταξύ τών θεμάτων προώθησης καί πυρηνικῆς ἀσφάλειας. Τῇ στιγμῇ αὐτή ἐπιχειρεῖ μιά ἐσωτερική ἀνάλυση, ὅσον ἀφορᾷ τό σύνολο τών δραστηριοτήτων τῆς στόν τομέα τῆς πυρηνικῆς ἀσφάλειας, μέ σκοπό τήν ἀξιολόγηση τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δράσης τῆς στό πλαίσιο τῆς ἀνάπτυξης στήν ὁποία ἔχουν φτάσει οἱ ἐφαρμογές τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας. Μετά ἀπό τήν ἀνάλυση αὐτή, θά ἀπευθυνθεῖ στό Συμβούλιο ἀνακοίνωση μέ θέμα τήν πυρηνική ἀσφάλεια.

48. Οἱ προσπάθειες πού ἀναλήφθηκαν μέχρι στιγμῆς στόν τομέα αὐτό, τόσο στήν Κοινότητα, ὅσο καί ἄλλοῦ, δέν παρέτειναν χωρίς θετικά ἀποτελέσματα, ὅπως μαρτυροῦν οἱ στατιστικές ἀτυχημάτων (*). Οἱ ἐν λόγῳ στατιστικές δείχνουν ὅτι τό ἐπίπεδο ἀσφάλειας τών πυρηνικῶν ἐγκαταστάσεων σίγουρα δέν εἶναι λιγώτερο εὐνοϊκό ἀπό ἐκεῖνο στό ὁποῖο ἔχουν φτάσει ἄλλοι βιομηχανικοί κλάδοι.

(*) Εἰδικά, δέν ἔχει σημειωθεῖ μοιραῖο ἀτύχημα ἀκτινοβολίας γιά λειτουργία ἄνω τών 200 ἀντιδραστήρων ἰσχύος ἐπί χρονικό διάστημα ἄνω τών 10 ἐτῶν.

49. Δεδομένου ότι ποτέ δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί, για κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, ή πιθανότητα για μία εγκατάσταση να υποστεί ή να προκαλέσει ένα σοβαρότερο ατύχημα από εκείνα που είχαν συμβεί μέχρι στιγμής, ή ασφάλεια πρέπει να εξακολουθεί να αποτελεί θεμελιώδη φροντίδα, σε επαφή με την αυξανόμενη ανάπτυξη και τη γρήγορη εξέλιξη της πυρηνικής τεχνολογίας. Πρός απεικόνιση της επιλογής αυτής, το σύνολο σχεδόν των παρόντων κοινοτικών προγραμμάτων έρευνας αναφέρεται στην ασφάλεια.

- Σέ θέματα ασφάλειας των αντιδραστήρων, χρησιμοποιούνται μεγάλες εξειδικευμένες εγκαταστάσεις, παράλληλα με θεωρητικές μελέτες, για τη μελέτη, την πρόληψη και τον έλεγχο ενδεχομένων ατυχημάτων αντιδραστήρων ελαφροϋ ΰδατος ή αναπαραγωγικών. Υπάρχει ταυτόχρονη παρακολούθηση των ζητημάτων που αφορούν την αξιολόγηση του βαθμού εμπιστοσύνης που πρέπει να αποδοθεί στα συστατικά τμήματα των πυρηνικών σταθμών, τη βελτίωση της ποιότητας και της ασφάλειας της εκμετάλλευσης, την ενσωμάτωση των κριτηρίων, κωδίκων και προτύπων, (*)

- Σέ θέματα προστασίας από ακτινοβολίες, συνεχίζεται ή σε βάθος εξέταση για να γίνουν καλύτερα γνωστές διάφορες επιδράσεις των ιονιζουσών ακτινοβολιών επί του ανθρώπου, τόσο βραχυπρόθεσμα, όσο και από γενετική άποψη· παράλληλα, μελετώνται ή πορεία των ραδιενεργών στοιχείων στο περιβάλλον και οι μέθοδοι και τα όργανα για τη μέτρηση των δόσεων των ακτινοβολιών.

Τό πρόγραμμα αυτό αντιπροσωπεύει τη συμβολή της Κοινότητας στην προοδευτική τελειοποίηση των "βασικών προτύπων σχετικά με την προστασία της υγείας των πληθυσμών και των εργαζομένων από τους κινδύνους που προκύπτουν από τις ιονίζουσες ακτινοβολίες". Τά έν λόγω πρότυπα, τά όποια καθορίστηκαν για πρώτη φορά, υπό μορφή οδηγίας, τό 1959 (**) αναθεωρήθηκαν ήδη τέσσερις φορές (1962, 1966, 1976, 1980) (***). Αποτελούν τό βασικό όργανο, σε κοινοτικό επίπεδο, της πολιτικής σε θέματα προστασίας της υγείας (Κεφάλαιο III της Συνθήκης Εύρατόμ).

Μέσα στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι ή 'Επιτροπή μόλις υιοθέτησε μία αναθεώρηση της σύστασης του 1960 σχετικά με τά προγράμματα ραδιενεργών λυμάτων που προέρχονται από τις πυρηνικές εγκαταστάσεις (άρθρο 37 της Συνθήκης Εύρατόμ).

(*) Πρός σύγκριση: Ψήφισμα του Συμβουλίου της 22/7/1975 σχετικά με τεχνολογικά προβλήματα της πυρηνικής ασφάλειας (ΕΕ αριθ. C 133 της 14/8/1975).

(**) ΕΕ αριθ. 11 της 20/2/1959

(***) ΕΕ αριθ. L 246 της 17/9/1980

50. Ό,τι έχει λεχθεί για τη σπουδαιότητα της πυρηνικής ασφάλειας, όσον αφορά τον προσανατολισμό των προγραμμάτων E & A, ισχύει ιδίως για τα θέματα τα σχετικά με τα ραδιενεργά απόβλητα, που συχνά θεωρούνται τα πιο λεπτά λόγω της ιδιαίτερης φύσης των εν λόγω προϊόντων.

Το πρόγραμμα E & A της Έπιτροπής σε θέματα διαχείρισης και αποθήκευσης των ραδιενεργών αποβλήτων, αποτελεί μακρόπνοη δράση που προορίζεται να συνεχιστεί και να διευρυνθεί στο πλαίσιο 12ετούς κοινοτικής δράσης (1980-1992). Τα εν λόγω μέσα εξασφαλίζουν μία συντονισμένη προσπάθεια, ώστε να διατίθενται έγκαιρα λύσεις αναγκαίες για το σύνολο των ζητημάτων αυτών.

Ιδιαίτερα, η Έπιτροπή θα έντεινει, στο πλαίσιο αυτό, τις προσπάθειές της ώστε να εξασφαλίσει μεταξύ των Κρατών μελών τη συνεννόηση και τη συνεργασία σε θέματα μελέτης και καθορισμού τόπων μόνιμης αποθήκευσης. Έξάλλου, η κοινοτική προσπάθεια δεν μπορεί να άγνοήσει τις προσπάθειες που καταβάλλονται στο έξωτερικό της Κοινότητας. Η Έπιτροπή έχει ήδη συνάψει συμφωνία συνεργασίας με την AECL (Atomic Energy Canada Limited) και μόλις απέστειλε στο Συμβούλιο ανακοίνωση σχετικά με σύναψη ανάλογης συμφωνίας με το US DOE (United States Department of Energy) (*). Η Έπιτροπή σκοπεύει να αναπτύξει τις έπαφές της με άλλες τρίτες χώρες στο μέτρο που οί έπαφές αυτές θα συντείνουν στην αποτελεσματικότερη επίτευξη των κοινοτικών στόχων.

51. Τα ραδιενεργά απόβλητα παράγονται καθόλο το μήκος του πυρηνικού κύκλου, με πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά (φυσικοχημικές μορφές, ραδιενέργεια και διάρκεια ζωής, παραγόμενες ποσότητες).

Ορισμένες κατηγορίες αποβλήτων (κυρίως χαμηλής και μέσης ραδιενέργειας) παράγονται από πολλές δεκαετίες* ή τεχνολογία που αναγκαιεί στη διαχείρησή τους έχει φτάσει από καιρό το στάδιο της βιομηχανικής άριμότητας* πάντως, πρέπει να προσαρμοστούν οί υπάρχουσες μέθοδοι, συσκευασίας και οί πρακτικές αποθήκευσης και απομάκρυνσης ώστε να αντιμετώπιστεί ή αύξηση των παραγομένων ποσοτήτων (αυτή τη στιγμή μερικές δεκάδες χιλιάδες κυβικά μέτρα, έτήσια, για το σύνολο της Κοινότητας).

(*) COM(81)818 τελικό της 14/1/1982

Ἡ ἐπισόρευση τοῦ ἀκτινοβοληθέντος καυσίμου, πού ἐκφορτώνεται ἀπὸ τοὺς ἀντιδραστήρες, θέτει ἄλλα προβλήματα* τὸ καύσιμο περιέχει οὐράνιο, πλουτόνιο καὶ "τίς τέφρες τῆς πυρηνικῆς καύσης".

Ἡ χημικὴ διεργασία τῆς ἐπεξεργασίας ἐπιτρέπει τὸ διαχωρισμὸ τοῦ οὐράνιου, τοῦ πλουτονίου καὶ τῶν "τεφρῶν τῆς πυρηνικῆς καύσης" πού ἀποτελοῦν ἀπόβλητο ὑψηλῆς ραδιενέργειας καὶ μακρᾶς ζωῆς. Ἐμφανίζονται ὑπὸ μορφῆ ρευστῆ καὶ ἀποθηκεύονται σὲ χαλύβδινα δοχεῖα, πού ἔχουν σχεδιαστεῖ εἰδικά γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ καὶ βρῖσκονται κοντὰ σὲ ἐγκαταστάσεις ἐπανεπεξεργασίας (*).

Τὰ ἐν λόγῳ ἀπόβλητα μετατρέπονται, στῆ συνέχεια, σὲ στερεὰ προϊόντα ἐνσωματωμένα σὲ κατάλληλες μῆτρες, ὅπως οἱ ὕαλοι ἢ τὰ κεραμικά ὑλικά. Οἱ μέθοδοι αὐτοῖ βρῖσκονται εἴτε στὸ στάδιο τῆς ἀνάπτυξης εἴτε ἔχουν φτάσει σὲ βιομηχανικὴ ὀριμότητα καὶ βαίνουν πρὸς ἐμπορικὴ ἐκμετάλλευση, ὅπως ἡ μέθοδος ὑαλοποίησης AVM πού ἀναπτύχθηκε στῆ Γαλλία.

Τὰ προϊόντα πού ὑποβάλλονται σὲ τέτοια ἐπεξεργασία, ἀντιπροσωπεύουν μικρὸ ὄγκο (**), καὶ μποροῦν νὰ ἀποθηκευθοῦν ἐπὶ δεκαετίες, ἢ περισσότερο, ἕως ὅτου καταστεῖ ἀναγκαῖα ἡ ὀριστικὴ τους ἀπομάκρυνση (***)· τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελεῖ σημαντικὸ παράγοντα εὐελιξίας στὸν προγραμματισμὸ πολιτικῆς γιὰ μακροχρόνη διαχείριση τοῦ τύπου αὐτοῦ τῶν ἀποβλήτων.

Ἀντίθετα, μπορεῖ νὰ προτιμηθεῖ νὰ μὴν ὑποβληθεῖ γρήγορα σὲ ἐπεξεργασία τὸ ἀκτινοβοληθέν καύσιμο καὶ νὰ ἀποθηκευθεῖ σὲ ἐγκαταστάσεις, πού ἔχουν προβλεφθεῖ ἐπὶ τούτοις, γιὰ μερικές δεκαετίες. Πέραν αὐτοῦ, τὸ ἀκτινοβοληθέν καύσιμο πρέπει νὰ ὑποβληθεῖ σὲ ἐπανεπεξεργασία ἢ νὰ θεωρηθεῖ ὡς ἀπόβλητο ὑψηλῆς ραδιενέργειας καὶ μακρᾶς ζωῆς πού θὰ πρέπει νὰ συσκευαστεῖ κατάλληλα καὶ νὰ ἀπομακρυνθεῖ ὀριστικά. Ἐντούτοις, ἡ τελευταία αὐτῆ λύση παρουσιάζει ἓνα σοβαρώτατο μειονέκτημα στὸν ἐνεργειακὸ τομέα καὶ δημιουργεῖ ἐπιπλέον τεχνολογικά προβλήματα (σύγκρινε ἐπίσης σημεῖο 14 τῆς παρούσας ἀνακοίνωσης).

-
- (*) Ἡ πεῖρα ἔχει δεῖξει ὅτι ἡ ἀποθήκευση αὐτῆ μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ ἱκανοποιητικὴ γιὰ μερικές δεκαετίες.
- (**) Ἀνά τμήμα ἰσχύος 1000 MWe, ὁ ὄγκος τῆς ἐτήσιας παραγωγῆς συσκευασμένων ἀποβλήτων εἶναι περίπου τρεῖς κυβικά μέτρα.
- (***) Πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι κατὰ τὴν ἐναποθήκευσή τους, τὰ προϊόντα αὐτὰ δὲν ἀπαιτοῦν ψύξη. Σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς ὀριστικῆς ἀπομάκρυνσης, ἴσπε κατωτέρω.

Μεταξύ των δυνατών λύσεων, που προσφέρονται για την όριστική απομάκρυνση των αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας και μακράς ζωής, εξασφαλίζοντας τον κατάλληλο περιορισμό τους εκτός της βιοσφαίρας, ή κατάχωση σε υπόγειες κοιλάδες, που έχουν προετοιμαστεί επί τούτου στο έσωτερικό γεωλογικών σχηματισμών (άλας, γρανίτης και όργιλλος) οι όποιοι προσφέρουν τις αναγκαίες έγγυήσεις σταθερότητας και περιορισμού, φαίνεται, προς το παρόν, ότι αποτελεί λύση ικανή να δώσει απάντηση στο πρόβλημα της απομάκρυνσης στην προβλεπόμενη χρονική κλίμακα. Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη συνέχιση των θεμελιωδών αυτών έρευνών.

V. Έξασφάλιση της συνέχισης και της αξιοποίησης των προπαθειών της E & A

52. Η Έπιτροπή, στην πρόσφατη ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο για την έρευνα (*), κατέστησε πρόσφατη την εύρυθμη των κεκτημένων γνώσεων σε κοινοτικό επίπεδο και την ανάγκη καθορισμού καθολικής πολιτικής που, αφενός να βασίζεται στην αξιοποίηση του κεφαλαίου αυτού και την εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων τά όποια προσφέρονται από την κοινοτική διάσταση και, αφετέρου να διευθύνεται προς την απάντηση στις μεγάλες κοινωνικο-οικονομικές προκλήσεις της στιγμής.

Στόν τομέα της ενέργειας και των διαφόρων πηγών της, η Έπιτροπή υπογραμμίζει, σχετικά με την πυρηνική σχέση, ότι τά διεξαγόμενα προγράμματα E & A, τά όποια κυρίως άφορούν την ασφάλεια των αντιδραστήρων, τη διαχείρηση και την αποθήκευση των ραδιενεργών αποβλήτων, την προστασία από άκτινοβολίες και τον έλεγχο των σχασίμων υλικών, αποτελούν κοινή απάντηση σε προβλήματα που τίθενται σε κοινοτικό επίπεδο (βλέπε επίσης άνωτέρω παράγραφο 49).

53. Η δραστηριότητα για την έρευνα που είναι το αντικείμενο κοινοτικών προγραμμάτων στους άνωτέρω αναφερθέντες τομείς, παρουσιάζει σήμερα προσπάθεια της τάξης των 130 εκατομμυρίων ECU κατ'έτος. Σε τομείς όπως η ασφάλεια των αντιδραστήρων και η διαχείρηση και η αποθήκευση των ραδιενεργών αποβλήτων, το ποσοστό του υλικού όγκου της έρευνας, στο σύνολο των Κρατών μελών, που καλύπτεται άμεσα ή έμμεσα από τά κοινά προγράμματα, είναι περίπου 25%. Σε άλλους τομείς όπως η προστασία από άκτινοβολίες, το ποσοστό άνέρχεται σε 80%. Τέλος, στην περίπτωση του έλέγχου των σχασίμων υλικών, η συνεισφορά της Εύρατόμ φθάνει το 50% του συνόλου των έρευνητικών προπαθειών που γίνονται στόν έν λόγω τομέα.

(*) Η έπιστημονική και τεχνική έρευνα και η Εύρωπαϊκή Κοινότητα COM(81)574 της 12ης Οκτωβρίου 1981.

Ἡ Ἐπιτροπή προγραμματίζει νά παγιώσει τήν ἔρευνα γιά τά ἐν λόγω θέματα προτεραιότητας καί ὅπως ἰδιαιτέρως γιά τά ραδιενεργά ὑπόβλητα, ὥστε νά ἐξασφαλίσει ὅτι οἱ πυρηνικές χρήσεις τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας παραμένουν συμβιβάσιμες, σέ κάθε στιγμή τῆς ἀνάπτυξής τους, μέ τίς ἐπιταγές ὅσων ἀφορᾷ τήν ἀσφάλεια καί τήν προστασία τῆς ὑγείας καί τοῦ περιβάλλοντος, καθῶς καί τίς διασφαλίσεις (safeguards).

54. Θά πρέπει νά δοθεῖ ἰδιαίτερη προσοχή στή διάδοση τῶν κεκτημένων γνώσεων καί τήν ἀξιοποίηση τῶν ἀποτελεσμάτων.

Ἡ ἀποδοτικότητα τοῦ παρόντος συστήματος διάδοσης τῶν κεκτημένων γνώσεων, στό πλαίσιο τῶν κοινοτικῶν προγραμμάτων, θά ἀποτελέσει ἀντικείμενο κριτικῆς ἀξιολόγησης.

Ἡ ἀξιοποίηση τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν προγραμμάτων E & A θά διευκολύνει τή μετέπειτα χρησιμοποίησή τους σέ βιομηχανικό ἐπίπεδο, χάρις σέ ἔργαστες ἐπίδειξης πού ἔχουν τή δυνατότητα νά τύχουν ἐπίσης κοινοτικῆς χρηματοδότησης.

Ἡ ἀξιοποίηση αὐτή, γιά νά εἶναι πλήρης, πρέπει νά συνοδεύεται, στόν ἀναγκαῖο βαθμό, ἀπό προδιαγραφές, κώδικες καί πρότυπα.

VI. Συμβολή σέ ἔρτια καί ἀξιόπιστη πληροφόρηση τοῦ κοινοῦ γιά τά ζητήματα πού συνδέονται μέ τήν πυρηνική ἐνέργεια.

55. Ἡ κοινή γνώμη διερωτᾶται σχετικά μέ τήν πυρηνική ἐνέργεια. Καίτοι εἶναι τελείως παραδεκτό ὅτι πρέπει νά τῆς παρέχεται καλύτερη πληροφόρηση, ἐντούτοις τό βασικό ἐρώτημα στόν τομέα αὐτό ἐξακολουθεῖ νά εἶναι : μέ ποῖο τρόπο.
56. Οἱ προσπάθειες, πού ἔγιναν μέχρι τώρα, πρέπει νά συνεχιστοῦν σέ μεγαλύτερο βάθος καί μάλιστα μέ νέο προσανατολισμό, ὥστε νά ἐξευρεθοῦν λύσεις σ' αὐτό πού ἐμφανίζεται περισσότερο σάν πρόβλημα ἐπικοινωνίας παρά πληροφόρησης, γιατί δέν ἄρκεῖ μόνο νά δοθεῖ ἡ πληροφόρηση στό κοινόν, ἀλλά κυρίως νά δημιουργηθεῖ ἡ σχέση πού θά διευκολύνει τήν ἀφομοίωσή της.

57. Ο πρωταρχικός ρόλος, στο θέμα αυτό, ανήκει στις κυβερνητικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, λόγω των ευθυνών που φέρουν στον τομέα της δημόσιας υπηρεσίας.

Πάντως, η Έπιτροπή μπορεί να συμβάλει ωφέλιμα στην εν λόγω δράση, σε δύο σημεία.

Κατά πρώτο λόγο

θα εξασφαλίσει τακτική πληροφόρηση σχετικά με την εξέλιξη της ενεργειακής κατάστασης στο σύνολο της Κοινότητας και τους λόγους για τους οποίους ή συμβολή της πυρηνικής ενέργειας είναι ουσιαστική για να διευθύνουμε το ενεργειακό μας μέλλον, καθώς και σχετικά με τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της, ιδίως σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας.

Στο πλαίσιο αυτό, η τακτική δημοσίευση του ένδεικτικού προγράμματος, που αναφέρεται ανωτέρω στην παράγραφο 24, θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη και αποτελεσματική.

Κατά δεύτερο λόγο, η Έπιτροπή

θα εξασφαλίσει την παρακολούθηση της εξέλιξης της κοινής γνώμης, σε κοινοτική κλίμακα, προβαίνοντας σε τακτικές σφυγμομετρήσεις

όπως ενεργεί στο πλαίσιο του Εύροβαρομέτρου.

Οι εν λόγω σφυγμομετρήσεις θα έπρεπε να συμβάλουν στη διαφώτιση της κοινής γνώμης, των ενδιαφερομένων κύκλων και των εθνικών και κοινοτικών αρχών όσον αφορά τον σημαντικό αυτό παράγοντα της ενεργειακής πολιτικής της Κοινότητας.

Γ) Συμπεράσματα

58. Η Επιτροπή Ζητή, με βάση την παρούσα ανακοίνωση, το Συμβούλιο να προβεί σε έκτεταμένη πολιτική συζήτηση σχετικά με τις προοπτικές χρησιμοποίησης της πυρηνικής ενέργειας στο έσωτερικό της Κοινότητας.

Ελπίζει, εξάλλου, ότι το Συμβούλιο θα επιδοκιμάσει την ανάλυση της Επιτροπής (βλέπε ανωτέρω παράγραφο 1 έως 22), όσον αφορά το πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να εξεταστεί η πυρηνική ενέργεια. Επιπλέον ελπίζει ότι το Συμβούλιο θα εγκρίνει τις βασικές γραμμές της θεώρησης στην οποία προβαίνει ή Επιτροπή όσον αφορά το ρόλο της Κοινότητας στον τομέα αυτό. Τα κύρια σημεία της εν λόγω θεώρησης είναι τα ακόλουθα :

- α) συχνότερη δημοσίευση, από την Επιτροπή, ενδεικτικών προγραμμάτων με σκοπό, ιδίως, την σε βάθος εξέταση των οικονομικών όψεων της ανάπτυξης της πυρηνικής ενέργειας,
- β) διπλασιασμό του ανωτάτου όριου των δανείων Εύρατόμ,
- γ) νέα αντιμετώπιση, από την Κοινότητα, των ζητημάτων των σχετικών με τον έφοδιασμό πυρηνικών υλικών, που να οδηγεί ιδίως σε νέο καθορισμό του καθεστώτος που πρέπει να εφαρμόζεται στα εν λόγω θέματα,
- δ) επιτάχυνση λήψης μέτρων στην Κοινότητα για τη δημιουργία χώρων προσωρινής αποθήκευσης και εγκαταστάσεων επανεπεξεργασίας ακτινοβοληθέντων καυσίμων, συνενώνοντας, σε όλο το μέτρο του δυνατού, τις προσπάθειες,
- ε) γρήγορη λύση σε όρισμένα προβλήματα που παραμένουν από τη σύναψη σημαντικών διεθνών συμφωνιών, όσον αφορά τις λεπτομέρειες εφαρμογής των διασφαλίσεων Εύρατόμ στο έσωτερικό των Κρατών μελών,
- στ) παγίωση και επέκταση της ήδη σημαντικής δράσης, που έχει αναλάβει η Κοινότητα στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια, και ιδίως διεύρυνση των κοινών προσπαθειών στον τομέα της διαχείρισης και της αποθήκευσης των ραδιενεργών αποβλήτων,
- ζ) ενίσχυση της συμβολής της Κοινότητας στην αποστολή της πληροφόρησης της κοινής γνώμης στα θέματα πυρηνικής ενέργειας.